

12.4.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Viite: lausuntopyyntö TEM/1590/03.0101/2016, 1.3.2017

YDINENERGIALAIN MUUTOSesitys, LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on viitekirjeellä 1.3.2017 pyytänyt lausuntoa ydinenergian lain muutosta koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy (VTT) toteaa kantanaan, että esitys on kattavasti valmisteltu ja se on perusteiltaan selkeä. Lakimuutosten valmistelu on tehty myös luvanhaltijoiden sekä viranomaisten vuorovaikutukseen ja keskusteluihin perustuen. Uudistus saattaa ydinenergian lain turvallisuus- ja ydinjätehuollon vaatimukset ajantasalle siten, että laki kattaa sekä kansalliset ajankohtaiset turvallisuuskysymykset että europalaisten ydin- ja säteilyturvallisuusdirektiivien vaatimukset.

Esitämme seuraavia erityishuomioita:

VTT:n hakemus FiR 1 tutkimusreaktorin käytöstäpoiston lupapäätöstä varten (käyttölupan muutos) valtioneuvostolle on tarkoitus jättää luonnoksessa esitetyn siirtymäsäännöksen mukaisesti niin, että sen käsittely on vireillä nykyisin voimassa ollessa. Tehdyn valmistelun perusteella hakemuksen yksityiskohdissa sekä laadittavissa turvallisuusselvityksissä noudatetaan TEM:n ja Säteilyturvakeskuksen (STUK) vaatimuksia. VTT tarvitsee kansallista yhteistyötä purkujätteen välivarastoinnin ja loppusijoituksen järjestämiseksi. VTT:n ydinjätehuoltovelvollisuus tulee määrittellä niin, että valtion vastuu tehtävien rahoittamiseksi vakiintuu.

FiR 1 tutkimusreaktorin käytetty ydinpolttoaine on tarkoitus palauttaa sen alkuperämaahan Yhdysvaltoihin ydinenergian lain 6 a §:n 2 momentin mukaisesti. Mikäli palautus Yhdysvaltoihin ei Suomen valtiosta ja VTT:stä riippumattomista syistä toteutuisi, on tarpeen laatia uusi esitys ydinenergian lain muuttamiseksi. Mahdollisessa muutosesityksessä on huomioitava, että käytetyn ydinpolttoaineen siirto, varastointi ja loppusijoitus Suomessa toteutuvat turvallisesti ja lain mukaisesti erillissäädöksiin perustuvan lupamenettelyn perusteella. Tällöin tulee ottaa huomioon kyseessä olevan käytetyn polttoaineen suhteellisesti vähäinen määrä ja radioaktiivisuus. VTT katsoo, että lakiesityksen perusteluista olisi tältä osin syytä tarkistaa.

Ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto tulisi esityksen mukaan erityisen käytöstäpoistoluvan kohteeksi. Tämä on perusteltua. Lakimuutoksen lisäksi tarvitaan sekä ydinenergia-asetuksen, että STUK:n määräysten tarkentamista. Yleiseltä merkitykseltään huomattavan ydinlaitoksen (YEL 11 §) käytöstäpoisto on monivaiheinen uusi toimenpide, jolloin ydinenergian tuotantoon käytetty, radioaktiivisia aineita sisältävä laitos puretaan ja puhdistetaan, sekä ydinjätehuolto toteutetaan turvallisesti.

VTT pitää tähän lakiesityksen liittyen myönteisenä, että TEM asettaa kirjeen 15.3.2017 mukaisesti työryhmän kansallisen ydinjätehuollon kehittämiseksi.

VTT:llä on laajaa säteily- ja ydinturvallisuuden osaamista, ja olemme tarvittaessa käytettävissä tulevan ydinenergiain mukaisissa ydinenergian käytön turvallisuuden ja ydinjätehuollon arvioinneissa.

Matti Karhunen
Lakiasiaintohtaja